



Европейски съюз

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на регионалното развитие и
благоустройството



ФОНД „СОЛИДАРНОСТ“ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Одобрил:

Деница Николова

Зам. министър, Ръководител на УО на
ОПРР и Национален координатор на
помощта от фонд „Солидарност“

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ПРОГРАМИРАНЕ НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ“

ИЗИСКВАНИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

**по покана за представяне на проектни предложения
чрез процедура за директно предоставяне на
безвъзмездна финансова помощ**

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз

**Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
чрез отпуснатите от Европейската комисия средства от
фонд „Солидарност“ по Заявление 2015BG16SPO001 за
щетите от бедствията от 30 януари 2015 г.**

Краен срок за кандидатстване: 10 ноември 2015 г.

София, Октомври 2015 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ.....	4
1.1.	Фонд „Солидарност” на Европейския съюз.....	4
1.2.	Институционална рамка за прилагане на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:.....	4
1.3.	Описание на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата схема	5
2.	ФИНАНСОВА РАМКА	7
3.	ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА	10
3.1.	Изпълнителни органи (Конкретни бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ)	10
3.1.1.	<i>Партньорство и допустимост на партньорите.....</i>	11
3.1.2.	<i>Изпълнители от страна на Изпълнителните органи</i>	12
3.2.	Правила по отношение на проекти, генериращи приходи.....	13
3.3.	Режим на държавни помощи	13
3.4.	Допустими дейности по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	15
3.4.1.	<i>Продължителност</i>	15
3.4.2.	<i>Териториален обхват.....</i>	16
3.4.3.	<i>Допустими дейности за финансиране.....</i>	16
3.4.4.	<i>Недопустими дейности/проекти за финансиране по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ.....</i>	18
3.4.5.	<i>Степен на готовност/зрялост на проекта.....</i>	19
3.5.	Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ по настоящата схема.....	21
3.6.	Недопустими разходи.....	24
4.	НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.....	25
4.1.	Съдържание на проектното предложение.....	26
4.1.1.	<i>Формуляр за кандидатстване</i>	26
4.1.2.	<i>Списък на документите, които се прилагат към формуляра за кандидатстване</i>	26
4.2.	Как и къде се изпраща проектното предложение	28
4.3.	Оценка на проектното предложение	29
4.4.	Процедура за сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ	29
4.4.1.	<i>Специфични условия за изпълнението на проектите</i>	30
4.4.2.	<i>Окончателен размер на финансирането, предоставено от Договарящия орган 31</i>	
4.4.3.	<i>Невъзможност да се изпълнят целите на проекта.....</i>	31
4.4.4.	<i>Промени в договора и бюджета</i>	32
4.4.5.	<i>Плащания</i>	32
4.4.6.	<i>Наблюдение на изпълнението на проекта и постигане на заложените резултати</i>	33
4.4.7.	<i>Отчитане на проектите.....</i>	33
4.5.	Списък на приложенията	35

Списък на съкращенията

ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗДП	Закон за държавните помощи
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗУТ	Закон за устройство на територията
МКВП	Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОПРР	Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013г.
ПМС	Постановление на Министерски съвет
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
СМР	Строително-монтажни работи
УО	Управляващ орган
ФСЕС	Фонд "Солидарност" на Европейския съюз

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1.1. Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз

Фонд „Солидарност“ на Европейския съюз (ФСЕС/Фонда) е създаден за реакция при големи природни бедствия и като израз на европейската солидарност с регионите, засегнати от бедствия в рамките на Европа.

Съгласно Регламент (ЕО) № 2012/2002 за създаване на фонд „Солидарност“ на ЕС, изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014, помощ от Фонда може да се мобилизира по искане на държава членка или на държава, която е в процес на преговори за присъединяване към Съюза, в случай на сериозни последици за условията на живот, природната среда или икономиката в един или повече региони на тази държава, предизвикани от голямо или регионално природно бедствие.

„Голямо природно бедствие“ означава всяко природно бедствие, което предизвиква преки щети на територията на отговаряща на условията на Регламента държава, чийто размер се оценява или на над 3 000 000 000 EUR по цени от 2011 г., или на над 0,6 % от БНД на тази държава.

„Регионално природно бедствие“ означава всяко природно бедствие, което предизвиква преки щети в регион на ниво NUTS 2 на отговаряща на условията на Регламента държава, в размер на над 1,5 % от brutния вътрешен продукт (БВП) на този регион.

Условията и процедурите за мобилизиране на помощ от фонда са описани в Регламент (ЕО) № 2012/2002 за създаване на ФСЕС, изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014, както и на следния електронен адрес: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/solidarity/index_bg.cfm.

Органите и редът за управление и контрол на средствата от ФСЕС на територията на Република България, както и редът за разпределяне на средствата са определени с ПМС № 434 от 2014 г.

1.2. Институционална рамка за прилагане на настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

Национален координатор на помощта е Ръководителят на Управляващия орган (УО) на Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 (ОПРР). Националният координатор на помощта осъществява управлението и контрола на средствата от Фонда.

Координиращ орган е Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“ в Министерство на регионалното развитие и благоустройството в качеството си на УО на ОПРР. Координиращият орган носи отговорност за управлението и контрола на дейностите, финансирани със средства от Фонда. В съответствие с чл. 2, ал. 1, т. 4 от ПМС № 434 от

2014 г. за определяне на органите и реда за управление и контрол на средствата от ФСЕС, Координиращият орган съставя списък с приоритетни операции за финансиране със средства от Фонда за всяко одобрено от Европейската комисия заявление.

Договарящ орган – Националният координатор на помощта: одобрява списъка с приоритетните операции и сключва/възлага договори/заповеди с изпълнителните органи за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ със средства от фонд „Солидарност”.

Изпълнителни органи – национални, регионални или местни органи на изпълнителната власт или други публични ведомства, които са декларирали щети, включени в одобрено от Европейската комисия (ЕК) заявление за кандидатстване по фонд „Солидарност”, и към които са разпределени средства съгласно редът определен в ПМС № 434 от 2014 г., получени от България по линия на ФСЕС. Изпълнителните органи са едновременно и бенефициенти на помощта от ФСЕС.

Одитен орган е ИА „Одит на средствата от ЕС” към Министъра на финансите. Одитният орган е отговорен за изготвянето на становище в съответствие с международно възприетите одиторски стандарти, с което се констатира, че отчетът за разходите дава вярна и точна представа и че финансовите вноски от Фонда са усвоени законосъобразно и правомерно в съответствие с член 59, параграф 5 и член 60, параграф 5 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.

Министерството на вътрешните работи – В случай на настъпване на природно бедствие областните управители на засегнатите области подават информация към МВР като компетентно ведомство по бедствия и аварии. МВР събира и обобщава подадената информация за настъпилите щети от природни бедствия и, при настъпването на голямо или регионално бедствие по смисъла на Регламент (ЕО) № 2012/2002 за създаване на фонд „Солидарност” на ЕС, изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014, в срок не по-късно от 8 (осем) седмици от настъпването на съответното бедствие предоставя на Координиращия орган цялата информация, необходима за изготвянето на заявление за подпомагане със средства от Фонда.

1.3. Описание на процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата схема

През март 2015 г. УО на ОПРР, като национален компетентен орган за управлението и контрола на средствата от ФСЕС за България подаде заявление за подкрепа от Фонда във връзка с тежките зимни условия от 30 януари - 4 февруари 2015 г. Заявлението е регистрирано в ЕК под номер CCI 2015BG16SPO001, като е одобрено с размер на помощта 6 377 815 евро, предназначени за покриване на **част от спешните мерки** за справяне с последиците от бедствията. Помощта е изчислена на база на заявената обща стойност на

преките щети (243,3 млн. евро) за територията на страната.

Получените средства са разпределени между засегнатите области на страната и ведомствата, чиито щети са включени в заявлението, чрез прилагането на реда определен в ПМС № 434 от 2014 г. На тази база са определени областите и публичните ведомства, чиито щети ще бъдат финансирани със средства по настоящата схема.

Областите и публичните ведомства, за които са предвидени средства, предварително са посочили приоритетни и резервни операции, които да бъдат финансирани с тях. На тази база Координирацият орган е одобрил списъци с приоритетни и с резервни операции (Приложение 1). С представянето на списъците с приоритетни и резервни операции областните управители и ведомствата са посочили съответните изпълнителни органи по смисъла на ПМС № 434/18.12.2014 г., които ще отговарят за изпълнението на операциите.

Координирацият орган извършва следните допълнителни проверки за установяване дали щетите са резултат от бедствието: Изпраща на МКВП списък на подадените по схемата проекти с кратко описание на дейностите по тях за потвърждение в съответствие с чл. 5, ал. 5 от ПМС № 434 от 2014 г. и проверява дали предоставената от изпълнителния орган информация съответства на информацията в протокол издаден от комисия, създадена във връзка с чл. 63 или чл. 65 от Закона за защита при бедствия. Наличието на такъв протокол е изискуемо съгласно т. 4.1.2 от настоящите изисквания за кандидатстване и съгласно критерий 1.16 от контролния лист за оценка, неразделна част от формуляра за кандидатстване.

Съгласно разпоредбите на ПМС № 434 от 2014 г. преди сключване на договори списъкът с приоритетни операции се съгласува с Министъра на околната среда и водите, Министъра на земеделието и храните и Министъра на вътрешните работи, които проверяват за наличие/липса на двойно финансиране.

Така определените изпълнителни органи имат право да подадат проектни предложения за приоритетните операции от Приложение 1. Националният координатор на помощта си запазва правото да не сключи договор за безвъзмездна финансова помощ за одобрено в процеса на оценката проектно предложение, ако се установи, че то вече е получило безвъзмездно финансиране от други източници.

ВАЖНО!!!

Операции от списъка с резервни операции ще бъдат финансирани само по преценка на Координирация орган в случай на недопустимост на една или повече от приоритетните за съответната област или ведомство операции.

Ако по някакви причини на етапа на изпълнение се окаже, че една или няколко от

финансираните приоритетни операции не може да бъде изпълнена в рамките на определения срок, Координиращият орган, след преценка на обстоятелствата, ще определи дали сумата за съответните неизпълними приоритетни операции да бъде разпределена към резервни операции на същия изпълнителен орган или да бъде прехвърлена към друг изпълнителен орган, включително от друга област или ведомство.

2. ФИНАНСОВА РАМКА

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по настоящата схема е **6 377 815** евро или **12 473 921.91** лева.

Разпределение на средствата между засегнатите области и ведомства е следното:

Област/ведомство	Индикативна сума в евро	Индикативна сума в лева
Агенция Пътна Инфраструктура	3 238 774,67	6 334 492,67
МРРБ (Дирекция „ВиК“)	155 294,58	303 729,79
Област Бургас	1 211 640,94	2 369 763,70
Област Варна	463 803,20	907 120,20
Област Смолян	441 040,36	862 599,96
Област Благоевград	279 666,55	546 980,22
Област Хасково	176 530,46	345 263,57
Област Кърджали	127 641,95	249 645,96
Област Враца	118 776,05	232 305,77
Област Сливен	72 654,07	142 099,00
Област Търговище	26 382,66	51 600,00
Област Пловдив	22 419,91	43 849,54
Министерство на здравеопазването	15 841,77	30 983,81
Област Монтана	12 178,32	23 818,72
Област Ямбол	9 816,80	19 200,00
МТИТС	5 352,71	10 469,00
Общо	6 377 815	12 473 921.91

ВАЖНО!!!

Посочените в таблицата суми са индикативни. Ако след сключване на договор за БФП или в процеса на изпълнение на договорите останат средства от разпределената за някои от гореизброените области или ведомства помощ, които няма да бъдат усвоени, Координиращият орган ще прецени към кой изпълнителен орган и област или ведомство да бъдат насочени тези средства и ще предприеме съответните действия за пренасочване на съответната сума/суми.

ВАЖНО!!!

Безвъзмездната финансова помощ за изпълнителните органи във всяка отделна област не може да надвишава общата стойност на безвъзмездната финансова помощ за съответната област, посочена в таблицата по-горе. Всеки изпълнителен орган може да получи безвъзмездна финансова помощ до размера на допустимите разходи за проекта, но не повече от сумата посочена в т.2. по-горе, в случай че проектното му предложение премине проверката за административно съответствие и допустимост и бъде одобрено. В случай че изпълнителните органи от една област подадат проекти, чиято обща стойност надвишава разпределената за съответната област сума, един или няколко от изпълнителните органи следва да осигурят собствен принос в размер на разликата между общата стойност на подадените проекти и размера на безвъзмездната финансова помощ съгласно таблицата.

Тъй като изпълнителните органи вече са уточнили помежду си под координацията на областния управител/ръководител на ведомството размера на помощта за всеки отделен изпълнителен орган в областта, те следва да посочат в проектните си предложения размера на собствения принос, който ще осигурят (ако е предвиден такъв). В случай че изпълнителните органи от една област подадат проекти, чиято обща стойност надвишава разпределената за съответната област/ведомство сума и от подадените проектни предложения и документи към тях не става ясно кой/кои от изпълнителните органи ще осигури/ят собствен принос или посоченият размер на собствения принос не покрива цялата разлика между общата стойност на проектните предложения и размера на помощта съгласно таблицата, Координиращият орган ще проведе кореспонденция със съответните изпълнителни органи и с областния управител/ръководител на ведомство и ще изиска необходимите документи. При непостигнато съгласие за размера на собствения принос между отделните изпълнителни органи в дадена област/ведомство, Координиращият орган си запазва правото да прецени и изиска по свое усмотрение конкретен собствен принос от един или няколко от изпълнителните органи.

Собственият принос от изпълнителните органи може да бъде осигурен за целия период на изпълнение на проекта от различни източници: собствени приходи, заем от банка или друга финансова институция и други.

3. ПРАВИЛА ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ ПО НАСТОЯЩАТА СХЕМА

3.1. Изпълнителни органи (Конкретни бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ)

Изпълнителните органи по настоящата схема са органите, отговорни за изпълнението на операциите по Приложение 1, както следва:

- Агенция "Пътна инфраструктура"
- Министерство на здравеопазването
- Министерство на регионалното развитие и благоустройството - Дирекция "ВиК"
- МТИТС
- Община Ардино
- Община Благоевград
- Община Бургас
- Община Георги Дамяново
- Община Гоце Делчев
- Община Девин
- Община Долни чифлик
- Община Доспат
- Община Златоград
- Община Кирково
- Община Крумовград
- Община Кърджали
- Община Момчилград
- Община Перушица
- Община Петрич
- Община Оряхово
- Община Симеоновград
- Община Симитли
- Община Сливен
- Община Смолян
- Община Тополовград
- Община Тунджа
- Община Търговище
- Община Чепеларе

Изпълнителните органи получават помощта и носят пряката отговорност за изпълнението на проектите в съответствие с изискванията на договора за безвъзмездна финансова помощ, сключен с Договарящия орган или издадената заповед за отпускане на безвъзмездна

финансова помощ.

3.1.1. Партньорство и допустимост на партньорите

По настоящата схема изпълнителните органи може да участват самостоятелно или в партньорство.

Допустими партньори по настоящата схема са предприятия, включително търговски дружества, които са отговорни за управлението и експлоатацията на държавна/общинска инфраструктура, предмет на интервенция по схемата, и са възложители на обществени поръчки съгласно Закона за обществените поръчки.

ВАЖНО!!!

В случай на проект, изпълняван в партньорство, договорът за БФП се сключва между Изпълнителния и Координиращия орган и правата и задълженията по договора възникват за Изпълнителния орган, който носи отговорност за действията на партньорите по изпълнение на проектите. Изпълнителният орган и партньорът/ите заедно подписват Споразумение за партньорство в свободен текст, уреждащ взаимоотношенията между изпълнителния орган и партньора/ите по време на изпълнение на проекта. В случай, че партньорите са предприятия за целите на законодателството по държавните помощи, в споразумението следва задължително да бъдат включени следните реквизити:

- Сумата на безвъзмездната финансова помощ, която се предоставя на партньора, като задължително да бъде указано, че сумата представлява държавна помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия предоставена при условията на чл. 50 от Регламент (ЕС) № 651/2014;

- Безвъзмездната финансова помощ се предоставя съобразно условията на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L187 от 26.6.2014 г.) и представлява помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия по чл. 50 от посочения Регламент;

- Разходите имат за цел да възстановят понесените от засегнатите от бедствието активи под формата на материални щети. Изчисляването на материалните щети за целите на схемата се основава на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди бедствието. Размерът на материалните щети не може да надхвърля разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна цена, причинено от бедствието, т.е. разликата между

стойността на актива непосредствено преди и веднага след бедствието;

- Партньорът се задължава да възстанови на помощта в случай на нарушение на някое от изискванията на Регламент (ЕС) № 651/2014;

- Споразумението влиза в сила от датата на сключване на договора за БФП. За дата на предоставяне на помощта по смисъла на чл. 2, т. 28 от Регламент 651/2014 се счита датата на сключване на договора за БФП.

- Изпълнителният орган и партньорът се задължават да съхраняват подробна информация за предоставените по схемата помощи и документите свързани с изпълнението на проекта в срок от 10 г. от датата на предоставяне на последната помощ.

Координиращият орган не е страна по споразуменията, които сключват изпълнителните органи с партньорите си. За изпълнение на поетите задължения по договора за безвъзмездна финансова помощ, включително финансови такива, Координиращият орган държи отговорни съответните изпълнителни органи, които имат право по свое усмотрение да уредят отношенията си с партньорите. Споразуменията между партньорите и изпълнителните органи не могат да засягат Координиращия орган и не могат да му вменяват права или задължения.

Партньорите участват при изпълнението на проекта, като направените от тях разходи в тази връзка са допустими по идентичен начин, както и разходите, направени от изпълнителните органи. **Всички извършени по проекта допустими разходи се възстановяват само към съответния изпълнителен орган, с който е сключен договорът за безвъзмездна финансова помощ.**

3.1.2. Изпълнители от страна на Изпълнителните органи

Изпълнителните органи и партньорите имат право да възложат изпълнението на дейностите по проекта на изпълнители. Изпълнителите не са партньори и изборът им следва да се осъществи съгласно Закона за обществените поръчки и съответните подзаконови нормативни актове.

При представяне на искане от страна на изпълнителния орган на окончателно плащане Координиращият орган ще извършва проверка на процедурите за определяне на изпълнител, с оглед признаване на разходите за съответната дейност, възложена на изпълнител.

В случай че се констатира нередности при провеждането на процедурите за възлагане на обществени поръчки или при изпълнението на договорите с изпълнителите, Договарящият

орган има право да наложи финансови корекции, да откаже възстановяване на средства или да изиска от изпълнителните органи връщане на вече платени средства за разходите, направени в резултат на процедура, проведена по незаконосъобразен начин.

3.2. Правила по отношение на проекти, генериращи приходи

В случай че се генерират приходи от изпълнението на дейностите по проекта с отпускане на безвъзмездната финансова помощ по настоящата схема, общият размер на помощта не може да превишава общия размер на нетните разходи за спешни и възстановителни действия, извършени от изпълнителния орган. Изпълнителният орган включва декларация в този смисъл в искането за окончателно плащане.

3.3. Режим на държавни помощи

Съществува **обща забрана за предоставянето на държавни помощи**¹.

Държавна помощ е всяка помощ, предоставена от държавата или общината или за сметка на държавни или общински ресурси, пряко или чрез други лица, под каквато и да е форма, която нарушава или застрашава да наруши свободната конкуренция чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия, производството или търговията на определени стоки, или предоставянето на определени услуги, доколкото се засяга търговията между държавите-членки на ЕС. "Предприятие" по смисъла на чл. 107 от Договора за функциониране на ЕС е всяка структура, ангажирана със стопанска дейност, независимо от правния ѝ статут и начина ѝ на финансиране².

В този смисъл безвъзмездната финансова помощ по настоящата схема, предоставяна от страна на Договарящия орган към изпълнителните органи по т. 3.1 по-горе се предоставя при съобразяване с правилата в областта на държавните помощи, под формата на два компонента, както следва:

Компонент 1 - като помощ, която е извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС – в случаите когато помощта се предоставя от Договарящия орган на Изпълнителен орган, кандидатстващ самостоятелно и в качеството си на орган на публичната власт, т.е. без да осъществява икономическа дейност, с цел изпълнение на допустими дейности с неикономически характер по т. 3.4.3.

Компонент 2 - като държавна помощ, освободена от задължението за уведомяване. Безвъзмездната финансова помощ по процедурата се предоставя под формата на **схема за**

¹ Чл. 107 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

² Решение на Съда на ЕО от 23 април 1991 г., Klaus Hofner и Fritz Elser срещу Macrotron GmbH. Дело C-41/90 http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg=en&numdoc=61990J0041, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:61990J0041:BG:NOT>
Решение на Съда на ЕО, дело C-222/04 Cassa di Risparmio di Firenze <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=en&Submit=Rechercher&alldocs=alldocs&docj+docj+docop=docop+docor=docor&docio=docio&numaff=C-222/04&datefs=&nomusueildomaine=&mots=&resmax=100>

държавна помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия по чл. 50 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L187 от 26.6.2014 г.)³ и при съобразяване с всички останали условия и дефиниции на същия. **Прилага се в случаите, когато е налице партньорство на изпълнителен орган с предприятие/търговско дружество и /или отпуснатите средства касаят възстановяване на инфраструктура, която се управлява/експлоатира по икономически начин.**

ВАЖНО!!!

Изключение от посоченото е приложимо, когато дейността и финансирането и на партньора са извън обхвата на правилата в областта на държавните помощи.

В случай, че кандидатът планира да изпълнява подадения проект в съответствие с изискванията на Компонент 2 от схемата, той следва да има предвид следното:

За „Дата на предоставяне на помощта“ съгласно изискванията на чл. 2, пар. 28 от ОРГО следва да се счита датата на подписване на договора за предоставяне на БФП.

Интензитетът на помощта представлява процентно съотношение между размера на помощта и размера на допустимите разходи, като за изчисляването му всички използвани данни са в брутно изражение, преди приспадане на данъци и такси.

Държавните помощи, отпускани по настоящата схема, не се натрупват с други помощи.

Администратор на схемата за държавна помощ за отстраняване на щети, причинени от някои природни бедствия по чл. 50 от Регламент № 651/2014 е Координиращият орган. Същият носи отговорност да не допусне средствата по всеки договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, да бъдат предоставени на трети лица в нарушение на режима на държавни помощи.

В случаи на изплащане на авансово плащане по проекта, предоставената държавна помощ подлежи на скотиране, спрямо датата на предоставяне на помощта. Скотирането на помощта се извършва от Координиращия орган при използване на следната формула за скотиране:

$$PV = FV/(1+i)^t, \text{където}$$

- PV е скотирана стойност,

- FV е реална стойност,

³ Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора.

- i е лихвеният процент, който представлява сконтовия процент към момента на предоставяне на помощта, определен от Европейската комисия,
- t – периода на изпълнение в години.

Информация за приложимия сконтов лихвен процент може да бъде намерена на адрес: <http://stateaid.minfin.bg/bg/page/424>.

Изпълнителните органи по Компонент 2 от настоящата схема, изпълняващи договорите си за безвъзмездна финансова помощ в партньорство, са задължени да спазват законодателството в областта на обществените поръчки и държавните помощи и да не допуснат средствата, получени по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, да бъдат предоставени на трети лица в нарушение на режима на държавни помощи.

Координиращият орган осъществява предварителен и последващ контрол за спазването на правилата и процедурите в областта на държавните помощи и на условията произтичащи от прилагането на Регламент № 651/2014 при подготовка на настоящата покана, при провеждане на процедурата за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и при прилагането на схемата на равнището на всеки индивидуален проект. Неправомерно отпускане на държавни помощи поради предоставяне на непълна или невярна информация от страна на изпълнителните органи може да доведе до прекратяване на финансирането на проекта и до възстановяване на вече изплатени суми, заедно с другите законоустановени последици.

Кандидатите по настоящата схема могат да получат информация относно законодателството в областта на държавните помощи на следния електронен адрес: www.stateaid.minfin.bg.

3.4. Допустими дейности по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

3.4.1. Продължителност

Планираната продължителност на проекта **не следва да надвишава 16 месеца от датата на подписване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.**

За проекти предвиждащи изпълнението на нестартирани операции изпълнителните органи трябва да предвидят в продължителността на проекта процедури като подготовка и одобрение на техническа документация, издаване на необходимите разрешителни, процедури за възлагане на обществени поръчки, необходимо време за проектиране, изпълнение, отчетност, окончателно разплащане към всички изпълнители, изготвяне на, окончателен технически доклад и финансов отчет.

3.4.2. Териториален обхват

Интервенциите по настоящата схема могат да се осъществяват на територия на:

Област Благоевград	Област Разград
Област Бургас	Област Русе
Област Варна	Община Силистра
Област Враца	Област Смолян
Област Габрово	Област София
Област Кърджали	Област Стара Загора
Област Кюстендил	Област Търговище
Област Монтана	Област Хасково
Област Пазарджик	Област Шумен
Област Перник	Област Ямбол
Област Пловдив	

ВАЖНО!

Дейности по проекти извън рамките на посочените области не са допустими за финансиране по настоящата схема.

3.4.3. Допустими дейности за финансиране

Допустими дейности за финансиране по настоящата схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са:

- Възстановяване на функционирането на инфраструктурата в сферата на енергетиката, водоснабдяването и отпадъчните води, телекомуникациите, транспорта, здравеопазването и образованието;
- Предоставяне на временно настаняване и финансиране на спасителни операции, които да посрещнат нуждите на засегнатото население;
- Осигуряване на превантивна инфраструктура и предприемане на мерки за защита

на културното наследство;

- Почистване на засегнатите от бедствието области, включително природните зони, в съответствие, когато е уместно, с екосистемни подходи, както и неотложно възстановяване на засегнатите природни зони с цел избягване на непосредствения ефект от ерозия на почвата.

ВАЖНО!

1. **„Възстановяване функционирането на инфраструктурата”** по смисъла на Регламент (ЕО) № 2012/2002, изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014 означава възстановяване на инфраструктурата в състоянието ѝ преди настъпването на природното бедствие. Когато юридически не е възможно или от икономическа гледна точка не е оправдано да се възстанови състоянието отпреди настъпването на природното бедствие, или когато съответният публичен орган реши да премести или да усъвършенства функционалността на засегнатата инфраструктура, за да подобри способността си да издържа на бъдещи природни бедствия, **с отпуснатите средства от Фонда могат да се финансират разходите по възстановяването само до нивото на прогнозните разходи за връщане към предишното състояние.**
2. Могат да се финансират дейности само за изпълнението на операции, които са с висока степен на риск за живота и здравето на населението или осигуряват ежедневния достъп на гражданите до основни услуги.
3. **„Осигуряване на превантивна инфраструктура”** за целите на настоящите насоки означава възстановяване на разрушена от бедствията превантивна инфраструктура или изграждане на нова такава, наложил се в резултат от бедствията, когато има риск за живота и здравето на населението (например нововъзникнало свлачище в резултат от наводненията може да бъде укрепено). Не се допуска финансиране на мерки за превенция на риска от бедствия.
4. Мерки за защита на културното наследство означава превенция на обекти на културното наследство в периода на бедствието. Не се финансира възстановяване на разрушена от бедствието културна инфраструктура. Мерките за защита на културното наследство се финансират само ретроспективно, когато са изпълнени в периода на бедствието с цел превенция на конкретни обекти, например изграждане на подпорна стена, която да защити конкретен културен паметник от потенциално опасно свлачище или дига, която да предпази мястото, на което е съответният обект от наводнението.
5. Дейностите за изграждане на инфраструктурата трябва задължително да бъдат

извършвани върху общинска/държавна недвижима собственост.

6. Със средствата могат да бъдат финансирани и вече изпълнени дейности (ретроспективно финансиране), разходите за които са покрити със собствени средства на съответните изпълнителни органи.
7. При интервенции по инфраструктура, която се намира в свлачищен район, следва да бъдат спазвани указания на Министъра на регионалното развитие и благоустройството, съгласно чл. 96, ал. 3 и ал. 4 от Закона за устройство на територията, писма № 03-01-7/21.01.2015 г. и № 91-00-16/03.02.2015 г. (Приложения Л-1 и Л-2 към настоящите Изисквания) и Наредба № РД-02-20-1 от 19 юни 2014 г. за условията и реда за вписване и поддържане на регистър на свлачищните райони на територията на Република България, на районите с абразионни и ерозионни процеси по черноморското и дунавското крайбрежие и мониторинга им.

При разработването на проектното предложение изпълнителните органи задължително трябва да предвидят в изпълнението на проектите дейности за:

- **Дейности за разпространение на информация и публичност** – Изпълнителните органи се задължават да предприемат мерки с оглед осигуряване публичността и информирането на обществеността относно финансовия принос на ЕС: публикуване на информация на интернет-страницата на съответния орган, пресконференция по повод стартирането на проекта, както и подобно събитие при приключване на проекта за оповестяване резултатите от реализацията му. **За тези дейности не е допустимо финансиране с безвъзмездна финансова помощ.**

ВАЖНО!

Изпълнителните органи трябва да предвидят строителен надзор от лицензирана фирма-консултант съгласно чл. 168 от ЗУТ за проектите, включващи строежи от първа до четвърта категория.

3.4.4. Недопустими дейности/проекти за финансиране по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ

- Дейности извън територията на областта, посочена в т. 3.4.2;
- Дейности за отстраняване на щети върху инфраструктура частна собственост;
- Дейности, свързани с предоставяне на държавни помощи за сектори/отрасли, посочени в чл. 1, пар. 3, букви „а” и „б” от Общите разпоредби на Регламент (ЕС) № 651/2014.
- Дейности за отстраняване на щети, които не са пряко свързани с бедствията от периода 30 януари - 4 февруари 2015 г.;
- Дейности, финансирани от бюджета на други програми на Общността;

- Дейности, финансирани със средства от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане (МКВП);
- Дейности за отстраняване на щети, покрити от застраховки или от трети страни;
- Дейности, свързани с политически партии;
- Благотворителни дарения;
- Дейности, извършени в нарушение на правилата за държавни помощи.

ВАЖНО!

Проект, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по национални програми с публично финансиране, не може да бъде едновременно допустим и за финансова помощ по настоящата схема за същите дейности. Следователно изпълнителен орган, подпомаган по други европейски програми и други донори, както и по национални програми с публично финансиране, включително целево подпомагане от държавния бюджет, може да кандидатства по настоящата схема за безвъзмездна финансова помощ единствено за други, нефинансирани по тези програми, дейности.

3.4.5. Степен на готовност/зрялост на проекта

За проекти, включващи само изпълнени дейности за възстановяване на пострадала инфраструктура, посочените по-долу документи не се представят при подаване на проектното предложение.

С оглед на кратките срокове за изпълнение на проектите предвиждащи стартирането на дейности за възстановяване на инфраструктура след сключването на договор за Безвъзмездна финансова помощ, се препоръчва подаването на проекти с пълна проектна готовност за започване на строителството (наличие на техническа документация със съответните съгласувателни документи и разрешения, изискуеми съгласно националното законодателство в зависимост от вида на операциите и/или обектите). Допустимо е и изпълнение на операциите чрез инженеринг (проектиране и строителство от един изпълнител). В този случай кандидатът следва да предвиди необходимото време за провеждане на процедура по ЗОП, евентуални обжалвания, времето за проектиране и издаване на необходимите разрешения за стартиране на строителството.

В тази връзка за проектното предложение следва да се представят:

- **В случай на изпълнение на операциите чрез инженеринг:** обяснителна записка, архитектурно заснемане или ситуация на обектите и индикативна количествено-стойностна сметка (КСС) по окрупнени показатели;

- **Във всички останали случаи:** техническа документация със съответните становища и разрешителни съгласно действащата нормативна уредба (ЗУТ, ЗООС, ЗВ и др.) и подробна КСС. В случай, че за съответната категория строеж не е необходимо издаването на разрешение за строеж, изпълнителният орган следва да представи горепосочените документи заедно с **декларация от главния архитект на общината**, на чиято територия се намира/т обектът/тите, че така представената документация съдържа всички изискуеми документи съгласно действащата нормативна уредба и е достатъчна за изпълнението на СМР.

ВАЖНО!

Във всеки от горепосочените случаи Изпълнителният орган следва да представи и Декларация удостоверяваща, че обектът на интервенция не се намира в свлачищен район.

Когато обектът се намира в свлачищен район се предвиждат следните възможности:

- **За операции, при които не се предвижда изпълнение чрез инженеринг, преди разрешението за строеж, следва да бъде издадено предварително разрешение от Министъра на регионалното развитие и благоустройството съгласно чл. 96, ал. 3 от Закона за устройство на територията (вж. Приложение Л-1). В този случай представената техническа документация следва да бъде придружена и от предварително разрешение от МРРБ съгласно чл. чл. 96, ал. 3 от ЗУТ;**
- **В случаите, когато се предвижда изпълнение чрез инженеринг, Изпълнителният орган следва да предвиди в плана за изпълнение на проекта съответни дейности и процеси по издаване на разрешение от Министъра на регионалното развитие и благоустройството съгласно чл. 96, ал. 4 от Закона за устройство на територията.**

По изключение, при възникване на бедствени и аварийни ситуации, регистрирани от комисии, назначени от органите по Глава осма от Закона за защита при бедствия, в съответствие с функциите им по защита при бедствия, е допустимо изпълнението на конкретни неотложни мерки за защита съгласно чл. 6 от Наредба 12/03.07.2001 г. за проектиране на геозащитни строежи, сгради и съоръжения в свлачищни райони. В тези конкретни случаи е допустимо издаване на разрешение за строеж без предварително разрешение на МРРБ. Изключението е допустимо само за вече изпълнени операции в рамките на т. нар. аварийен период (2-3 седмици от настъпване на бедствието). В тази връзка следва да се представи протокол на съответната комисия, доказващ аварийността на мярката.

3.5. Допустими разходи: разходи, които се признават при отпускане на безвъзмездна финансова помощ по настоящата схема

При предоставяне на безвъзмездната финансова помощ ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи“. За проектни предложения по компонент 1 (съгласно т. 3.3.) единичните стойности на допустимите разходи трябва да се базират на нормативно определени размери или на реални пазарни цени. За проектни предложения, попадащи в обхвата на компонент 2, размерът на разходите следва да бъде определен въз основа на оценката от независим експерт, признат от компетентния национален орган⁴ или от застрахователна компания съгласно изискванията на чл. 50 от Регламент (ЕС) № 651/2014.

За да се считат за допустими разходите трябва:

- 1) да са пряка последица от бедствията от периода 30 януари - 4 февруари 2015 г. и да са пряко свързани с подготовката и изпълнението на дейностите по т. 3.4.3. За проверка изпълнението на това условие, кандидатът следва да представи Констативен протокол за установяване на щетите от бедствието за съответния обект, издаден от комисия, създадена във връзка с чл. 63 или чл. 65 от Закона за защита при бедствия. В случай, че протоколът не посочва точната дата на настъпване на събитието следва да се представи и Официален документ, потвърждаващ датата на бедствието и размерът на понесените щети за съответния обект, например един или няколко от следните документи: заповед за обявяване на бедствено положение, заповед за въвеждане в действие на плана за защита при бедствия или копие от подадената към ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ информационна форма за бедствие.
- 2) да са необходими за изпълнението на операциите, да са заложи в договора и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства;
- 3) да са действително извършени и да бъдат отчетени въз основа на първични счетоводни документи или други документи с еквивалентна доказателствена стойност съгласно националното законодателство;
- 4) да са действително платени и отчетени през периода за допустимост на разходите;
- 5) да са отразени в счетоводната и данъчна документация на конкретния изпълнителен орган и да могат да бъдат проследени въз основа на ефективно функционираща одитна пътека;

⁴ Националната уредба е Закона за независимите оценители, като съгласно чл. 16 от същия право да упражняват професията на независим оценител имат само лица, които са вписани в регистъра на независимите оценители и са получили сертификат за правоспособност на независим оценител.

- 6) да не са финансирани по друг проект, програма или друга финансова схема, финансирана от публични средства на националния или европейския бюджети или от трети страни;
- 7) разходите, свързани с изпълнението на договори за предоставяне на услуги и строителство са допустими, ако договорите са сключени при спазване изискванията на националното законодателство за възлагане на обществени поръчки.
- 8) за проектни предложения, попадащи в обхвата на Компонент 2, максималният размер на разходите следва да бъде определен въз основа на оценката от независим експерт, признат от компетентния национален орган или от застрахователна компания съгласно изискванията на чл. 50 от Регламент (ЕС) № 651/2014, като кандидатът следва да представи пред договарящия орган документ, удостоверяващ извършената проверка.

Условията по т.2-7 са обект на проверка в процеса на изпълнение на проектите, съгласно процедурите на Координиращия орган.

Период на допустимост на разходите:

Общият период на допустимост на разходите се определя съгласно чл. 2, пар. 5 и чл. 8, пар. 1 от Регламент (ЕО) № 2012/2002, изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014, **а именно от 30.01.2015 г. до приключване изпълнението на договора за безвъзмездна финансова помощ, но не по-късно от 18 месеца след постъпване на средствата от ФСЕС по сметката на МРРБ и не по-късно от 4 години от настъпване на събитието (бедствието).** Изпълнителните органи ще бъдат своевременно уведомени за настъпването на това обстоятелство.

Видове допустими разходи:

Допустими за финансиране по настоящата схема са преките разходи, т.е. разходите, които са пряко свързани с подготовката и изпълнението на дейностите от т. 3.4.3 и без тях осъществяването на дейностите е невъзможно, както и невъзстановим данък добавена стойност. Преките разходи могат да бъдат обобщени в следните основни групи:

- разходи, свързани със заснемания, технически и работни проекти и за авторски надзор;
- разходи за услуги, които са пряко свързани с проекта, като инженерни, консултантски, правни и нотариални, геоложки проучвания, хидроложки доклад за района, в който ще се построят съоръженията за предотвратяване на наводнения, разходи за оценка на въздействието върху околната среда;
- разходи, свързани с набавянето на необходими разрешителни документи, изискващи

се от националното законодателство, включително и свързаните с тях такси, дължими на съответните компетентни органи;

- разходи за строително-монтажни работи;
- разходи за строителен надзор и за оценка на съответствието на проектите, съгл. чл. 142, ал. 4 от Закона за устройство на територията;
- разходи, свързани с въвеждането на обекта в експлоатация: разходи за присъединяване към електропреносната мрежа, разходи за присъединяване към ВиК мрежата, разходи за геодезическо заснемане (в случай, че е приложимо), разходи за такси за въвеждане в експлоатация, съгласно Тарифа № 14 за таксите, които се събират в системата на МРРБ и от областните управители;
- непредвидени разходи за строителство – **в размер до 10% от стойността на договорените строителни и монтажни работи, финансирани с безвъзмездна финансова помощ по проекта.**

Посочените видове разходи имат за цел да възстановят понесените от засегнатите от бедствието активи под формата на материални щети.

- Изчисляването на материалните щети за целите на схемата се основава на разходите за ремонт или икономическата стойност на засегнатия актив преди бедствието.
- Размерът на материалните щети не може да надхвърля разходите за ремонт или намалението на справедливата пазарна цена, причинено от бедствието, т.е. разликата между стойността на актива непосредствено преди и веднага след бедствието.

Разходи за ДДС:

Съгласно чл. 3, пар. 4 от Регламент (ЕО) № 2012/2002, изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014 „Данък добавена стойност (ДДС) не представлява допустим разход за дадено действие, освен ако той не е невъзстановим по националното законодателство относно ДДС.”

В тази връзка допустим за финансиране разход е невъзстановим данък добавена стойност, съгласно Указание на Министерство на финансите № 91-00-137/24.03.2014 г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС (**Приложение И** от Изискванията за кандидатстване).

Конкретният бенефициент определя ДДС като невъзстановим, когато:

1. бенефициентът не е регистриран по ЗДДС;
2. бенефициентът е регистрирано лице по чл. 97а, чл. 99 и чл. 100, ал. 2 по ЗДДС;

3. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС на основание, различно от посоченото в т. 2, и стоките и услугите, финансирани по настоящата схема са предназначени за:
 - извършване на освободени доставки по глава четвърта по ЗДДС, или
 - безвъзмездни доставки, или за дейности, различни от икономическата дейност на лицето.
4. бенефициентът е регистрирано лице по ЗДДС и правото на приспадане на данъчен кредит за получените стоки и услуги, финансирани по настоящата схема, не е на лице на основание чл. 70, ал. 1, т. 4, 5 от ЗДДС.

3.6. Недопустими разходи

Недопустими разходи по настоящата схемата за безвъзмездна финансова помощ са разходите съгласно чл. 3, пар. 5 от Регламент (ЕО) № 2012/2002, изменен с Регламент (ЕС) № 661/2014, а именно разходи, свързани с **техническа помощ за управление, наблюдение, информация, комуникация, разглеждане на жалби, контрол и одит.**

Недопустими са и следните видове разходи:

1. разходи, финансирани чрез инструменти на Европейския съюз или международни инструменти, предназначени за компенсиране на конкретни щети;
2. разходи, покрити от други донорски или национални програми с публично финансиране, включително целево финансиране от държавния бюджет или със средства от МКВП;
3. разходи, покрити от застраховки;
4. разходи по договори за услуги и строителство, свързани със следните договори с подизпълнители:
 - договори с подизпълнители, които увеличават разходите за изпълнение на дейността, без да създават добавена стойност;
 - договори с посредници и консултанти, в които плащането е определено като процент от общия разход за дейността, освен ако изпълнителният орган може да докаже, че плащането се отнася за действително извършената работа или услуга;
5. разходи за лихви, разносните за финансови трансакции, комисионните и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, и други чисто финансови разходи;
6. други данъци и такси;
7. разходи за покриване на възможни бъдещи загуби, на загуби на приходи или дългове;

8. възстановим данък добавена стойност.

Държавните помощи, отпускани по Компонент 2 на настоящата схема, могат да се натрупват с:

- всякаква друга държавна помощ, доколкото тези мерки засягат различни установими допустими разходи;
- всякаква друга държавна помощ във връзка със същите допустими разходи, които се припокриват частично или напълно, само ако това натрупване не води до надхвърляне на най-високия интензитет на помощта или най-високия размер на помощта, приложими за тази помощ по силата на настоящия регламент.

ВАЖНО!

Размерът на безвъзмездната финансова помощ е дължим до размера на допустимите разходи. Извършените от изпълнителните органи недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

4.НАЧИН НА КАНДИДАТСТВАНЕ И ПРОЦЕДУРА ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Всеки изпълнителен орган изготвя и представя едно проектно предложение в съответствие с настоящите изисквания за кандидатстване.

Всяко проектно предложение може да съдържа **една или няколко операции**, попадащи съответно в една или няколко от допустимите за финансиране със средства от ФСЕС категории допустими дейности (дейностите по т. 3.4.3). Всяка операция може да включва интервенции върху **един или няколко обекта**.

Изпълнителните органи трябва да използват Формуляра за кандидатстване (**Приложение А**) и съответните приложения към настоящите Изисквания за кандидатстване, публикувани на интернет-страницата на ОПРР - www.bgregio.eu.

Проектното предложение се подава в един оригинал, както и на електронен носител, на български език. Електронният носител трябва да съдържа **цялата** документация на проектното предложение - формуляр, декларации по образец, техническа документация и др. Всеки документ от проектното предложение трябва да бъде представен като отделен и уникален електронен файл. В случай на противоречие между информацията на електронния и хартиения носител, за вярна се приема тази на хартиения.

За улеснение на обработката на проектното предложение, моля представете документите, отпечатани на хартия във формат А4 (техническа документация и чертежи могат да бъдат представени и в друг формат), подвързани отделно (или поставени в класьори с твърди корици). Всеки класьор следва да съдържа опис на

приложените документи, включително и на отделните части от техническата документация.

Указаният по-долу набор от документи трябва да бъде опакован надлежно.

4.1. Съдържание на проектното предложение

Проектното предложение съдържа:

- Формуляр за кандидатстване (по образец **Приложение А**)
- Попълнените приложения към настоящите Изисквания за кандидатстване, съгласно списъка по-долу; и съпътстващи документи, които имат за цел да удостоверят определени обстоятелства за кандидата или проектното предложение (посочени по-долу).

4.1.1. Формуляр за кандидатстване

Кандидатът трябва да използва Формуляра за кандидатстване (**Приложение А**) и съответните приложения към настоящите Изисквания за кандидатстване, публикувани на интернет-страницата на ОПРР - www.bgregion.eu.

Формулярът трябва да бъде предоставен попълнен печатно на български език в зададения WORD-формат. Всички страници и задължителни полета на Формуляра за кандидатстване трябва да бъдат попълнени. В случай че дадено поле не е приложимо за проекта, моля посочете „неприложимо“.

Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно, изчерпателно и максимално ясно.

Няма да се приеме Формуляр за кандидатстване, написан (попълнен) на ръка.

4.1.2. Списък на документите, които се прилагат към формуляра за кандидатстване

Към формуляра за кандидатстване се прилага списък на всички документи, включени в проектното предложение. Кандидатът прилага и следните попълнени и подпечатани от него образци (приложения към настоящата покана) и съпътстващи документи:

- *Бюджет на проекта*, вкл. на електронен носител (по образец **Приложение Б1**);
- *КСС (по окрупнени показатели в случай на инженеринг или подробна във всички останали случаи)* (по образец **Приложение Б2**);
- *Декларация*, че проектът не е финансиран от Междуправителствена комисия за възстановяване и подпомагане, от национални програми с публично финансиране, европейски програми или други донорски програми, както и от застраховки (по образец **Приложение В1**);

- *Декларация*, че общият размер на помощта не превишава общия размер на нетните разходи за спешни и възстановителни действия (**Приложение В2**);
 - Становище на компетентния орган относно необходимостта за извършване на ОВОС и решение по Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони;
 - *Декларация*, че изпълнителният орган ще спази изискванията на глава 1 и чл. 50 на ОРГО и че е запознат със задълженията си съгласно ЗДП (**Приложение Д1**) – ако е приложимо;
 - *Декларация*, удостоверяваща, че обектът на интервенция не се намира в свлачищен район (**Приложение Д2**) – ако е приложимо.
 - *Акт за недвижима собственост* или еквивалент (акт за общинска/държавна собственост) – копие, заверено с подпис, печат на собственика и текст „Вярно с оригинала“;
 - *Декларация на представляващия съответния изпълнителен орган* (в случай на изпълнителни органи ведомства) *или Решение на общинския съвет* (в случай на изпълнителни органи общини), че:
 - разходите за съответните операции са за щети, настъпили като пряка последица от бедствието от периода 30 януари - 4 февруари 2015 г. и не надвишават необходимото за възстановяване на състоянието на инфраструктурата от преди бедствието;
 - се осигурява собственият принос на кандидата по проекта в случай на проекти за подобрения на инфраструктурата или в случай, че стойността на разходите надвишава размера на определената безвъзмездна финансова помощ;
 - се поема ангажимент за пълно или частично възстановяване на получената безвъзмездна помощ, в случай че се установи, че средствата не са използвани по предназначение или че декларираните щети са значително по-високи от действително претърпените в резултат на бедствието от 30 януари - 4 февруари 2015 г.
 - *Констативен протокол* за установяване на щетите от бедствието за съответния обект, издаден от комисия, създадена във връзка с чл. 63 или чл. 65 от Закона за защита при бедствия.
- В случай, че протоколът не посочва точната дата на настъпване на събитието следва да се представи и:
- *Официален документ*, потвърждаващ датата на бедствието и размерът на

понесените щети за съответния обект, например един или няколко от следните документи:

- заповед за обявяване на бедствено положение или
- заповед за въвеждане в действие на плана за защита при бедствия или
- копие от подадената към ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“ информационна форма за бедствие, *заверено с подпис, печат на кандидата и текст „Вярно с оригинала“*;
- *Снимков материал, удостоверяващ състоянието на обекта след настъпване на бедствието, ясно показващ нанесените щети;*
- *Споразумение/я за партньорство между изпълнителен орган и съответния партньор/и (ако е приложимо) - копие, заверено с подпис, печат на кандидата и текст „Вярно с оригинала“;*
- *Приложимите документи съгласно т. 3.4.5 от настоящите изисквания;*
- **По Компонент 2: Оценка на разходите от независим експерт**, признат от компетентния национален орган съгласно Закона за независимите оценители или от застрахователна компания съгласно изискванията на чл. 50 от Регламент (ЕС) № 651/2014.
- *Други документи по преценка на кандидата.*

4.2. Как и къде се изпраща проектното предложение

Крайният срок за получаване на проектното предложение в Координиращия орган е **10 ноември 2015 г., 16:00 ч. местно време.**

Попълненият формуляр за кандидатстване със съответните приложения трябва да бъде получен в запечатан плик или кашон с препоръчана поща, по куриер или да бъдат доставени на ръка на следния адрес:

**гр. София, пощ. код 1303, бул. „Тодор Александров“ № 109,
Министерство на регионалното развитие и благоустройството,
Главна дирекция „Програмиране на регионалното развитие“,
Отдел „Солидарност“, ет. 1.**

При получаване на попълнения формуляр за кандидатстване със съответните приложения към него на лицето, подало проектното предложение, се издава разписка с подпис, дата и час.

4.3. Оценка на проектното предложение

Проектното предложение се оценява в съответствие с критериите за оценка на административното съответствие и допустимостта от контролния лист за оценка, неразделна част от формуляра за кандидатстване, който е попълнен, подписан и заверен от Изпълнителния орган.

В случай на установени неточности и непълноти при оценката на проектното предложение, от изпълнителния орган може да бъдат изискани допълнителни документи и разяснения, както и да се изиска изменение на някои аспекти от представеното проектно предложение.

В хода на оценката, при необходимост може да бъде изискана допълнителна информация от компетентни органи във връзка с оценката на проектното предложение или отделни негови аспекти. Кореспонденцията в тази връзка се изпраща за информация и до кандидата.

Ако кандидатът не представи изисканата информация в указания срок или в процеса на разяснения и корекции спорните въпроси не могат да бъдат отстранени или разрешени, проектното предложение може да бъде отхвърлено. В този случай Координиращият орган ще покани съответния изпълнителен орган да представи операция от резервния списък с операции, представен от областта.

По преценка на Координиращия орган може да бъде организирана консултативна среща за разясняване на възникнали въпроси.

Оценката се документира чрез попълването на контролния лист за оценка от двама проверяващи от страна на Координиращия орган. За одобрението на проектното предложение е необходимо всички критерии от Контролния лист да бъдат оценени с „ДА“ или „Неприложимо“ от оценяващите експерти. В случай че за някой от критериите за оценка оценяващите експерти посочат отговор „НЕ“, оценяващият екип предлага проектното предложение да бъде отхвърлено.

В резултат от оценката на проектното предложение Координиращият орган си запазва правото да отстрани заложи от кандидата дейности в случаите, когато те са свързани с недопустими или необосновани разходи. Координиращият орган си запазва правото да намали проектобюджета, в случаите, в които част от разходите са недопустими.

4.4. Процедура за сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

След извършване на оценката Координиращият орган публикува окончателен списък на приоритетните операции, одобрен от Националния координатор на помощта и кани съответните изпълнителни органи да сключат договори за безвъзмездна финансова помощ. В случай на изпълнителен орган, част от администрацията на МРРБ, безвъзмездната

финансова помощ се предоставя въз основа на заповед на Националния координатор на помощта.

Правата и задълженията, които възникват за изпълнителните органи, са описани в приложения стандартен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ – специални и общи условия (**Приложения Е1 и Е2**).

4.4.1. Специфични условия за изпълнението на проектите

Всички допустими разходи (надлежно доказани със съответната фактура или друг разходооправдателен документ с еквивалентна стойност) могат да бъдат представени за плащане само веднъж – т.е. разходите, за които е поискана безвъзмездна финансова помощ, не могат да бъдат предоставяни за плащане към други източници.

Всички разходооправдателни документи по проекта трябва да се съставят самостоятелно от останалите документи на организацията. Трябва да са ясни и точни и да съдържат всички реквизити, съгласно българското законодателство. Във всички договори и разходооправдателни документи на изпълнителния орган и партньорите, свързани с изпълнението на проекта, задължително трябва да е указано, че разходът се извършва по договор, финансиран със средства от фонд „Солидарност“, като изрично се цитира номера на договора. За разходите, извършени преди сключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по фонд „Солидарност“, които в последствие са признати за допустими и се включват в обхвата на финансиране по одобрения проект, изпълнителният орган следва да извърши следните действия:

- При договор, фактура или друг първичен счетоводен документ, в който не е записано, че ”разходът е за безвъзмездна помощ по съответния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в рамките на настоящата схема”, към Искането за плащане се прилага и оригинал на Протокол, подписан от изпълнителния орган и издателя на първичния документ, в който се изписва горесцитирания текст.
- В договор, фактура или друг първичен счетоводен документ, който съдържа освен разходи за обекта по проекта и разходи по друга дейност на изпълнителния орган към Искането за плащане се прилага и оригинал на Протокол, подписан от изпълнителния орган и издателя на първичния документ, в който се изписва горесцитирания текст и се посочва каква част от разхода е за този обект.

За горесцитираните документи изпълнителният орган подписва Декларация, с която декларира, че разходите ще се представят за възстановяване по проекта, финансиран по фонд „Солидарност“.

Изпълнителният орган е задължен да докладва и отчита изпълнението на дейностите по проектното предложение в съответните отчетни форми/формати и документи.

Изпълнителният орган е задължен да осигури директен достъп на представители на Координиращия орган и и/или други одитиращи институции да извършат проверка на място на резултатите от изпълнението на проектите.

Изпълнителният орган трябва да води точна и редовна документация и счетоводна отчетност, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща и адекватна електронна система. Изпълнителният орган се задължава да открие и поддържа отделна банкова сметка или отделна партида към наличната му банкова сметка само за нуждите на проекта като гарантира, че генерираните лихви по нея могат да бъдат проследими и доказани, както и че информацията по банковата сметка ще позволи лесното идентифициране и проследяване на разходите до и в счетоводните му системи.

В съответствие с Указания на Министъра на финансите (№ 91-00-137/24.03.2014 г.) относно третиране на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, издадени на основание §6 от Преходните и заключителни разпоредби на ПМС № 62/21.03.2007 г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на Европейския съюз, бенефициентите са отговорни за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. ПМС № 62/21.03.2007 г. въвежда понятието „възстановим данък добавена стойност” и го определя като недопустим разход за съфинансиране от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС. Изпълнителният орган ще следва Указанията на Министъра на финансите за определянето на ДДС като възстановим и като невъзстановим (допустим разход), за оформянето на Искането за плащане, за документалната отчетност, както и всички други свои задължения по Указанията (**Приложение И** към настоящите Изисквания) във връзка с получаване на средства от Координиращия орган.

4.4.2. Окончателен размер на финансирането, предоставено от Договарящия орган

Общата сума, която ще бъде възстановена на Изпълнителния орган, не може да надвишава максималния размер на помощта. Размерът на безвъзмездната финансова помощ по договора е дължим до размера на верифицираните допустими разходи, извършени от Изпълнителния орган. Недопустими разходи не подлежат на възстановяване.

4.4.3. Невъзможност да се изпълнят целите на проекта

Ако Изпълнителният орган не може да изпълни дейностите, заложи в договора,

Договарящият орган има правото да спре плащанията цялостно или частично, в зависимост от невъзможността за изпълнение на задълженията от страна на Изпълнителния орган.

В случай че се окаже невъзможно една или няколко от операциите, за чието изпълнение е сключен договор за безвъзмездна финансова помощ, да бъде изпълнена в рамките на определения срок, Координиращият орган има право според обстоятелствата и по своя преценка да пренасочи средствата за съответните неизпълними операции към друг изпълнителен орган.

4.4.4. Промени в договора и бюджета

Изменение на договора за безвъзмездна финансова помощ не се допуска, освен в обосновани случаи, в които се извършва чрез сключване на анекс (допълнително споразумение) към договора по взаимно съгласие на страните. Анексът към договора не може да нарушава равното третиране на изпълнителните органи.

Процедура по сключване на анекс към подписан договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се провежда в следните случаи:

- Промяна на обектите на интервенция;
- Намаляване размера на предоставената безвъзмездна финансова помощ по договора в резултат на констатирано от страна на КО двойно финансиране на дейности/обекти на интервенция или част от дейности по проекта или в случай на невъзможност една или няколко операции да бъдат изпълнени в рамките на срока на договора;
- Увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ в случай надобавяне на нови операции (само след изрична покана към съответния изпълнителен орган от страна на Координиращия орган).

В останалите случаи Координиращият орган провежда кореспонденция с изпълнителния орган, събира необходимите доказателства и одобрява или отхвърля писмено исканата промяна.

4.4.5. Плащания

За проекти, включващи само извършени преди подаването на проектното предложение дейности, плащанията ще се извършат само под формата на окончателно плащане на базата на действително извършени разходи и след представяне на окончателен финансов отчет и технически отчет.

За проекти, предвиждащи изпълнението на дейности след сключването на договор за безвъзмездна финансова помощ, плащанията от Договарящия орган към изпълнителните органи ще се извършват във формата на авансово и окончателно плащания.

Авансовото плащане е **до 50%** от стойността на безвъзмездната финансова помощ за инфраструктурни проекти.

Авансовото плащане се извършва след представяне на искане за плащане по образец с включени приложения към него на следните документи:

- запис на заповед по образец или банкова гаранция по образец за размера на аванса в полза на **КООРДИНИРАЩИЯ ОРГАН**, както и Решение на Общинския съвет, с което се разрешава поемане на задължението (за първостепенни разпоредители с бюджетни кредити не се прилага). Форма за финансова идентификация;
- копие от подписани договори на изпълнителния орган в качеството му на възложител за инфраструктурен проект по дейности за строителство с включена клауза за авансово плащане;

Окончателно плащане се извършва на базата на действително извършени разходи и след представяне на окончателен финансов отчет.

4.4.6. Наблюдение на изпълнението на проекта и постигане на заложените резултати

Съгласно правилата на Регламент (ЕС) 661/2014 (чл. 5 (5)), Договарящият орган или упълномощените от него лица ще извършват проверки дали са постигнати договореностите за управление и контрол и дали се прилагат по начин, който гарантира, че средствата на Съюза се използват ефикасно и правилно в съответствие с принципите на доброто финансово управление, проверка дали финансираните действия са извършени правилно, гарантиране, че финансираните разходи се основават на проверими оправдателни документи и че са верни и редовни и предотвратяване, откриване и отстраняване на нередности и възстановяване на неправомерно изплатени суми заедно с лихви за закъснели плащания, когато е целесъобразно.

4.4.7. Отчитане на проектите

Изпълнителният орган трябва да води точна и редовна документация и счетоводни отчети, отразяващи изпълнението на проекта, използвайки подходяща система за документация и счетоводно отчитане.

Изпълнителният орган е задължен да гарантира, че всички оправдателни документи за направените разходи са на разположение на Комисията и Сметната палата за срок от три години след прекратяване на помощта от Фонда в съответствие с чл. 5 (9) от Регламент (ЕС) 661/2014. В случаите на предоставяне на помощ по **Компонент 2**, съгласно т. 3.3 по-горе,

срокът за съхранение на документите е 10 г. от датата на предоставяне на последната помощ по схемата. След приключване на дейностите по проекта, Изпълнителният орган е задължен да изготви и представи **окончателен доклад, попълнен по образец на Договарящия орган**, относно изпълнението и постигнатите резултати. В доклада се посочва постигането на резултатите и целите на съответния проект чрез предварително зададените индикатори, както и се отчита реалното изпълнение на заложените стойности на индикаторите. Докладът трябва да описва и основните проблеми, възникнали по време на изпълнението на съответния проект, как тези проблеми са били решени, както и какви са били причините те да не бъдат преодоляни. В случай, че не са постигнати резултатите от проекта или предварително зададените стойности на индикаторите, трябва да бъде представено подробно обяснение за причините.

Изпълнителният орган трябва да води прецизни и редовни доклади и прозрачни сметки за изпълнението на проекта.

4.5. Списък на приложенията

ПРИЛОЖЕНИЕ 1	Списъци с приоритетните и резервните операции и съответните изпълнителни органи
Документи за попълване	ПРИЛОЖЕНИЕ А: Формуляр за кандидатстване
	ПРИЛОЖЕНИЕ А1: Контролен лист за оценка на проектното предложение
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б1: Бюджет на проекта (Таблица 1 - Общи допустими разходи, Таблица 2 - Недопустими разходи)
	ПРИЛОЖЕНИЕ Б2: Количествено стойностна сметка (КСС)
	ПРИЛОЖЕНИЕ В1: Декларация, че проектът не е финансиран от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане, от национални програми с публично финансиране, европейски програми или други донорски програми, както и от застраховки
	ПРИЛОЖЕНИЕ В2: Декларация, че общият размер на помощта не превишава общия размер на нетните разходи за спешни и възстановителни действия
Документи за информация	ПРИЛОЖЕНИЕ Д1: Декларация, че изпълнителният орган ще спазва изискванията на глава 1 и чл. 50 на ОРГО и че е запознат със задълженията си съгласно ЗДП
	ПРИЛОЖЕНИЕ Д2: Декларация удостоверяваща, че обектът на интервенция не се намира в свлачищен район (ако е приложимо).
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1: Проект на договор/заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-II: Образец на Искане за плащане
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-III: Образец на финансова идентификация
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-IV: Образец на Окончателен доклад (технически)
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е1-V: Образец на Окончателен финансов отчет
	ПРИЛОЖЕНИЕ Е2: Общи условия към договор/заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ФСЕС
	ПРИЛОЖЕНИЕ Ж: Декларация за запознаване с понятията нередност и измама

ПРИЛОЖЕНИЕ И:

Указания на Министерство на финансите № 91-00-137/24.03.2014 г. за третиране на ДДС като допустим разход при изпълнение на проекти по Оперативните програми, съфинансирани от Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС

ПРИЛОЖЕНИЕ И-1: Декларация за съгласие за предоставяне на информация във връзка с ДДС от компетентните органи по приходите

ПРИЛОЖЕНИЕ И-2: Информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по проекта

ПРИЛОЖЕНИЕ К: Общи насоки за избягване на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Регламент (ЕО) 1605/ 2002 и за спазване принципа на безпристрастност и независимост при управление на оперативните програми, съфинансирани от Структурните и Кохезионния фондове на ЕС

ПРИЛОЖЕНИЕ К-1 Писмо № 03-01-7/21.01.2015 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството с Указания за реда и необходимите документи за издаване на реда на чл. 96, ал. 3 и ал. 4 от ЗУТ;

ПРИЛОЖЕНИЕ К-2: Писмо № 91-00-16/03.02.2015 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството с указания за регламентиране на координацията между отделните ведомства за ограничаване на свлачищата на територията на Република България, в това число абразионните и ерозионните процеси по Черноморското и Дунавското крайбрежие, и за предотвратяване на аварии и щети.